

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P., s. r. o., P.**, IČO: X., právne zastúpenému F. P., s. r. o., G., IČO: X., proti povinnej: **J. Ľ., nar. X., bytom T., o vymoženie sumy 82,29 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 12Er/617/2007, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júna 2012, č. k. 43CoE/76/2012-47, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného **o d m i e t a**.
Povinnnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený dňa 9. augusta 2007 podal súdnemu exekútorovi JUDr. R. K. návrh na vykonanie exekúcie proti povinnej na vymoženie pohľadávky 2 479,-- Sk s príslušenstvom, a to na základe rozhodcovského rozsudku, vydaného Stálym rozhodcovským súdom, zriadeného S., a. s., K., IČO: X., zo dňa 10. apríla 2007, sp. zn. SR 2154/07. Následne súdny exekútor požiadal Okresný súd Lučenec o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Na základe výzvy súdu na doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie povinný podal opravný návrh na vykonanie exekúcie. Následne Okresný súd Lučenec poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora poverením č. 5606 * 042061 zo dňa 11. septembra 2007.

Okresný súd Lučenec uznesením zo dňa 9. februára 2012, č. k. 12Er/617/2007-21 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že exekučné konanie je vedené na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok, vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným S., a. s., K., IČO: X., zo dňa 10. apríla 2007, sp. zn. SR 2154/07, ktorý rozhodcovský súd vydal na základe zmluvy o úvere č. 6460941 zo dňa 19. októbra 2006, uzavretej medzi oprávneným a povinným. Zároveň uviedol, že súčasťou zmluvy boli aj všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré v bode 17 upravili rozhodcovskú doložku, podľa ktorej všetky spory, ktoré vzniknú medzi zmluvnými stranami, budú riešené pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom, pričom právo výberu bolo dané žalujúcej strane.

Prvostupňový súd poukázal na ust. § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoRK“); ust. § 52, § 53 ods. 1 a ods. 4, § 53 ods. 9 a § 55 Občianskeho zákonníka; čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; čl. 3 ods. 1, čl. 6 ods. 1 a bod. 1 písm. q/ prílohy Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica Rady 93/13/EHS“); ust. § 57 ods. 1 písm. g/, § 58 ods. 1 a § 30 ods. 3 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v platnom znení (ďalej len „Exekučný poriadok“).

Prvostupňový súd vyhodnotil zmluvu o úvere, uzavretú medzi oprávneným a povinným, ktorá bola právnym základom pre vydanie exekučného titulu ako zmluvu o spotrebiteľskom, úvere uzavretú podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, teda ako zmluvu spotrebiteľskú. Pre posúdenie okolností, či sa jedná o tzv. spotrebiteľský úver, nepovažoval za rozhodujúce, akou právnou formou sa spotrebiteľský úver poskytuje, ale dôležité je len to, či sa jedná o poskytnutie peňažných prostriedkov v prospech spotrebiteľa za odplatu. Poukázal na znenie Smernice Rady 93/13/EHS, podľa ktorej nekalé podmienky, upravené v čl. 6 bod 1 a čl. 3 bod 1 sú tie, ktoré neboli individuálne dohodnuté, ak napriek požiadavke dôvery spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa a medzi ktoré podľa Prílohy k nej, bod 1 písm. q/ patrí aj podmienka, zmyslom alebo účinkom ktorej je neposkytnúť spotrebiteľovi právo, alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu, alebo podať akýkoľvek opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne v rozhodcovskom konaní.

Okresný súd poukázal aj na judikatúru Európskeho súdneho dvora, podľa ktorej vnútroštátny súd je povinný posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky ex offio, a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom (rozsudok z 27. júna 2000, *Océano Grupo Editorial a Salvat Editores*, C-240/98 až C 244/98). Ochrana, ktorú Smernica Rady 93/13/EHS priznáva spotrebiteľom, sa tak vzťahuje aj na prípady, v ktorých sa spotrebiteľ, ktorý s predajcom alebo dodávateľom uzavrel zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, zdrží namietania nekalej povahy z dôvodu, že buď o svojich právach nevie alebo preto, že je odradený od ich uplatňovania z dôvodov nákladov, ktoré by malo za následok súdne konanie (rozsudok *Codifis*, C-473/00).

Okresný súd konštatoval, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, nie je dojednaná individuálne, čo zjavne vyplýva z jej zaradenia do Všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako súčasť formulárovej zmluvy. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná, formálne napĺňa podmienku uvedenú v písm. q/ bode 1 Prílohy k Smernici Rady 93/13/EHS v tom význame, že rozhodcovské konanie nebolo dohodnuté ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy. Vychádzajúc z povahy samotnej zmluvy o úvere je však zrejmé, že subjektom, ktorý bude mať v konečnom dôsledku právo voľby medzi rozhodcovským a civilným súdom, bude takmer vždy veriteľ, nakoľko miera jeho práv voči druhej strane v súvislosti s mierou povinností dlžníka zabezpečuje takmer úplnú dominanciu v tomto zmluvnom vzťahu a minimalizuje dôvody na podanie žaloby zo strany dlžníka. Vychádzajúc z vyššie uvedeného mal súd za zrejmé, že oprávnený od počiatku sledoval takýmto koncipovaním rozhodcovskej doložky to, aby v prípade vzniku sporov zo zmluvy boli tieto vždy riešené na súde, ktorý sa nachádza v mieste jeho sídla, a to za účelom minimalizácie nákladov oprávneného a reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Takto koncipovanou rozhodcovskou doložkou, napriek jej formálnemu zneniu, reálne dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa v takejto situácii, a to vzhľadom na značnú vzdialenosť miesta konania, ako aj vzhľadom na svoje majetkové a zárobné pomery nemá možnosť relevantne proti návrhu brániť, resp. zúčastniť sa konania. V konečnom dôsledku k takémuto závažnému narušeniu rovnováhy v rozpore s úmyslom vyjadreným v smernici dochádza už aj samotnou skutočnosťou, že spotrebiteľovi zo zákona nie je daná možnosť v prípade podania žaloby voči nemu na rozhodcovskom súde

domáhať sa možnosti uskutočniť konanie na súde v mieste jeho bydliska tak, ako je to priznané v občianskom súdnom konaní. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je takáto rozhodcovská doložka, reálne vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu, či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplývať na obsah zmluvy.

Okresný súd preto konštatoval, že rozhodcovská doložka, na základe ktorej bolo o predmetnej zmluve o úvere rozhodované, bola v čase uzatvárania zmluvy dohodnutá ako neprijateľná podmienka, v dôsledku čoho bola tak, ako to upravuje § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzatvárania zmluvy, neplatná. Rozhodcovské konanie, výsledkom ktorého bol exekučný titul, sa uskutočnilo preto bez riadneho zmocnenia zo stany zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok, ktorý bol v konaní vydaný, nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie. Okresný súd preto považoval exekučný titul za nevykonateľný, v dôsledku čoho exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil.

Nakoľko rozhodnutie okresného súdu bolo vydané vyšším súdnym úradníkom a sudca nemienil odvolaniu oprávneného vyhovieť, bolo odvolanie predložené podľa § 374 ods. 4 veta prvá a druhá O. s. p. odvolaciemu súdu na rozhodnutie.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací vec prejednal podľa ust. § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania a odvolaním napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Odvolací súd pred samotným vecným preskúmaním dôvodov odvolania, ako aj vecnej správnosti napadnutého uznesenia rozhodol o návrhu oprávneného na prerušenie konania, ktorý bol súčasťou odvolania oprávneného proti napadnutému rozhodnutiu. Odvolací súd poukázal na ust. § 36 ods. 5 Exekučného poriadku a preskúmaním veci zistil, že v predmetnom konaní nenastal žiadny z dôvodov prerušenia konania podľa osobitného zákona a vzhľadom na to, že Exekučný poriadok neumožňuje prerušiť exekučné konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p., návrh oprávneného na prerušenie konanie zamietol.

Odvolací súd poukázal na ust. § 53 ods. 1 a 2, § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka; § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa; čl. 6 ods. 1 a čl. 3 ods. 1 Smernice

93/13/EHS; zákon č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník a do nášho právneho poriadku bola prevzatá Smernica 93/13/EHS; § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku.

Odvolačí súd v odôvodnení rozhodnutia poukazuje, že súd môže v rozsahu svojej zákonnej prieskumnej povinnosti skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania, nielen pri rozhodovaní o udelení poverenia exekútorovi, a to na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu. Spôsobilý exekučný titul je jednou zo základných podmienok exekučného konania, nedostatok ktorej je neodstrániteľný a je dôvodom na zastavenie exekučného konania. Pokiaľ teda súd zistí, že exekučný titul, predložený oprávneným, nespĺňa formálne alebo obsahové náležitosti, môže exekúciu zastaviť. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval odvoláciu námietku oprávneného, podľa ktorej mal exekučný súd prekročiť rámec svojej preskúmvacej právomoci, keď posudzoval súladnosť exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku so zákonom, za nedôvodnú. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 456/2011-19 z 23. novembra 2011 a ten zároveň poukázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na rozhodnutie sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997.

K námietkam oprávneného o porušení jeho ústavne garantovaných práv ako účastníka konania, a to práva na spravodlivý súdny proces a na zachovávanie zásady rovnosti pred súdom odvolací súd poukazuje, že exekučný súd k právnemu záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, obsiahnutej v spotrebiteľskej zmluve, dospel na podklade listinných dôkazov, predložených samotným oprávneným. Z uvedeného dôvodu nie je možné konštatovať porušenie práva oprávneného na prístup k vykonanému dokazovaniu. Za neopodstatnenú považoval odvolací súd aj námietku oprávneného o údajnom vylúčení dvojinštančnosti konania. Proti uzneseniu exekučného súdu, ktorý rozhoduje či už o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia, alebo v prípade zastavenia exekúcie z dôvodu uvedeného v ust. § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, teda pre neprípustnosť jej vedenia, je odvolanie prípustné, a to podľa § 44 ods. 2 veta posledná a § 58 ods. 4 Exekučného poriadku. Preskúmanie vecnej správnosti a zákonnosti rozhodnutia exekučného súdu, ako súdu prvého stupňa, je predmetom odvolacieho – druhostupňového konania.

Odvolačný súd k námietke oprávneného, že v danom prípade nemožno zmluvu o úvere zo dňa 19. októbra 2006, uzavretú medzi ním a povinným, považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere, uviedol, že okresný súd správne predmetný právny vzťah posúdil ako spotrebiteľský, pričom mal z obsahu zmluvy o úvere preukázané, že sa v predmetnej veci jedná o spotrebiteľský úver, pretože sú naplnené zákonné znaky spotrebiteľského úveru, vyplývajúce z ust. § 2 a § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, ako aj ďalšie predpoklady, vyžadované touto osobitnou právnou normou na to, aby sa vzťah medzi veriteľom a dlžníkom podriadil právnemu režimu tohto zákona. Odvolačný súd v tejto súvislosti zdôraznil, že zmluvu o úvere uzatváral povinný ako fyzická osoba, nie ako podnikateľ, preto táto zmluva spĺňa kritéria spotrebiteľskej zmluvy podľa ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Z uvedeného je zrejmé, že vzťah medzi oprávneným a povinným je spotrebiteľský, a to aj s poukazom na ust. § 23a zákona o ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzavretia zmluvy. Súd prvého stupňa preto postupoval správne, v súlade s právnou úpravou Slovenskej republiky a aj s právom európskej únie, keď skúmal rozhodcovskú doložku ako zmluvnú podmienku z hľadiska, či nevyvoláva nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom.

Odvolačný súd súhlasil aj s hodnotením súdu prvého stupňa, že rozhodcovskú doložku, uvedenú v článku 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere, je potrebné považovať za neprijateľnú, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Odvolačný súd zastával názor, že spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení z hľadiska jeho vyjednávacej sily, ako aj z hľadiska úrovne informovanosti a táto situácia ho núti, aby pristúpil na vopred pripravené podmienky dodávateľom bez toho, aby podstatným spôsobom mohol ovplyvniť ich obsah. Rozhodcovská doložka nebola individuálne dohodnutá a jej obsah bol vopred pripravený, teda z tohto pohľadu spotrebiteľ nemohol dojednanie rozhodcovskej doložky akýmkoľvek spôsobom zmeniť, mohol len úver prijať alebo ho odmietnuť, vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ako to uviedol aj súd prvého stupňa. Rozhodcovská doložka – zmluvná podmienka, ktorá určuje, že v prípade, že žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, budú spory riešené pred týmto súdom, je neprijateľná. Žaloby z obdobných úverových zmlúv podáva v prevažnej miere veriteľ, ktorý môže založiť právomoc rozhodcovského súdu bez toho, aby

to dlžník mohol ovplyvniť. Takto koncipovaná rozhodcovská doložka ako zmluvná podmienka je v rozpore s požiadavkou ochrany spotrebiteľa, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, a to práve ku škode spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka, od ktorej rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc, v tomto prípade je neprijateľná, a preto je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná.

Takéto dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli bezpochyby vo svojich dôsledkoch k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pokiaľ teda súd prvého stupňa dospel k názoru, že dojednanie rozhodcovskej doložky v predmetnej spotrebiteľskej zmluve je neprimeranou podmienkou, jeho záver bol správny a správne je aj rozhodnutie o zastavení exekučného konania, keďže exekučný titul bol vydaný nepríslušným orgánom, a teda ide o nulitný právny akt, ktorý v exekúcii nie je možné vykonať.

K argumentu oprávneného, poukazujúceho na neprípustnosť aplikácie Smernice 93/13/EHS a judikatúry Súdneho dvora ES sa odvolací súd vyjadril, že z hľadiska správnosti rozhodnutia a prijatého právneho názoru súdu nie je v danom prípade zásadný, nakoľko exekučný súd mal v rozhodnutí aplikovať v prvom rade vnútroštátnu právnu úpravu, dotýkajúcu sa spotrebiteľského práva, ktorú mal vykladať konformne tak, aby sa dosiahol obsah a účel európskej ochrany spotrebiteľa, obsiahnutej v príslušných smerniciach o ochrane spotrebiteľa a ochrany práv spotrebiteľa tak, ako na ňu poukázal odvolací súd a len podporne mal poukázať na znenie článkov Smernice 93/13/EHS, v nadväznosti na výklad danej smernice obsiahnutý v ustálenej judikatúre Súdneho dvora EÚ.

Odvolací súd sa ďalšími námietkami oprávneného, ktoré sa týkali primeranosti dohodnutých úrokov z omeškania a poplatkov, ako aj úvahy o RPMN v zmluve o úvere nezaoberal, pretože okresný súd danými skutočnosťami napadnuté rozhodnutie neodôvodnil, v dôsledku čoho ich odvolací súd považoval za irelevantné.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa, ktoré je vo výroku o zastavení exekúcie vecne správne, podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Povinná sa k dovolaniu oprávneného nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania v zmysle § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že v danej veci dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak

a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa,

b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak

a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,

c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.

V predmetnej veci odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, nejde ani o uznesenie uvedené v § 239 ods. 2 písm. b/ a c/. Rovnako na danú vec nemožno aplikovať

ani prípady upravené v § 239 ods. 1 O. s. p.. Vzhľadom na uvedené, prípustnosť dovolania v zmysle § 239 O. s. p. nie je proti napadnutému uzneseniu daná.

Vzhľadom na obsah dovolania, ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd, uvedených v § 237 O. s. p. (§ 242 ods. 1 O. s. p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie netrpí niektorou z nich. V zmysle § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Oprávnený vo svojom dovolaní uviedol, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. a/ d/, e/ a f/, ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania. Vo vzťahu k jednotlivým dovolacím dôvodom oprávnený poukázal na odvolanie, v podanom dovolaní oprávnený iba uviedol jednotlivé dovolacie dôvody, bez toho aby bližšie špecifikoval, akým konaním súdov nižších stupňov došlo k ich naplneniu. Niektoré dôvody dovolania však rozvinul v podanom doplnení dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z oprávneným uvedených procesných väd. Oprávnený vady v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. nenamietal a tieto nezistil ani Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Oprávnený namietal, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p..

Právomoc súdu je upravená v ust. § 7 a § 8 Občianskeho súdneho poriadku. Z tohto ustanovenia vyplýva, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory

a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O. s. p.). V občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy... (§ 7 ods. 2 O. s. p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O. s. p.).

Nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou podmienkou konania, ktorá má za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

Oprávnený v danom prípade, v podanom odvolaní procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. a/ O. s. p. nevyvodzoval z toho, že súdy vôbec nemali právomoc konať a rozhodovať. Ich právomoc v exekučnom konaní nepopieral. Namietal, že súdy v danom prípade v rozpore so zákonom po vecnej stránke preskúmavali rozsudok rozhodcovského súdu – exekučný titul. Tvrdil, že iba v rámci konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku (ust. § 40 a nasl. ZoRK) za splnenia zákonom požadovaných náležitostí, je možné pristúpiť k preskúmaniu vecnej stránky rozhodcovského rozsudku. Bol toho názoru, že exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom.

Z uvedeného je zrejmé, že oprávnený namietal nesprávnu aplikáciu a výklad Exekučného poriadku, resp. namietal nesprávne právne posúdenie veci. Dovolací súd má za to, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci. Z obsahu tejto námietky sa javí, že nejde o námietku oprávneného o nedostatku právomoci súdov, ale napáda vecnú správnosť právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona, napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku.

Vzhľadom na uvedené, námietka oprávneného o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p. nie je dôvodná.

Oprávnený ďalej namietal, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O. s. p., t. j., že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Ustanovenie § 159 ods. 3 O. s. p. ustanovuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej teda bráni tomu, aby vec, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté, bola znovu prejednávaná. V zmysle tohto zákonného ustanovenia ide o rovnakú (tú istú) vec vtedy, ak ide v novom konaní o ten istý nárok alebo stav, v ktorom bolo už právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka toho istého predmetu konania a tých istých účastníkov. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav, vymedzený žalobným petitom, vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t. j. o nárok založený na rovnakom právnom dôvode a vyplývajúci z rovnakých skutkových okolností. Pre posúdenie, či je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci, nie je významné, ako bol skutok, ktorý bol predmetom konania, posúdený po právnej stránke. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, keď bol skutok súdom posúdený po právnej stránke nesprávne alebo neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je samo osebe významné, ako majú tí istí účastníci v rôznych konaniach rozdielne procesné postavenie (napr. ak v jednom konaní vystupujú ako žalovaní a v druhom ako žalobcovia). Tých istých účastníkov sa konanie týka aj vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia (z dôvodu singulárnej alebo univerzálnej sukcesie) účastníkov, ktorí sú (boli) účastníkmi už skončeného konania.

Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade konaniu v exekučnej veci oprávneného: P., s. r. o., B., IČO: X., zastúpeného: F. P., s. r. o., G., IČO: X., proti povinnej J. L., nar. X., bytom T., o vymoženie sumy 82,29 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 12Er/617/2007 na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti S., a. s., zo dňa zo dňa 10. apríla 2007, sp. zn. SR 2154/07, nepredchádzalo žiadne iné konanie na exekučnom súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté.

Vzhľadom na uvedené, konanie nie je zaťažené oprávneným namietanou vadou, uvedenou v ust. § 237 písm. d/ O. s. p.

Ďalej je oprávnený toho názoru, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa na návrh. Bez návrhu možno začať konanie vo veciach uvedených v ust. § 81 ods. 1 a 2 O. s. p.. Ak nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak takéto konanie napriek tomu prebieha, treba ho v ktoromkoľvek štádiu konania zastaviť.

Oprávnený k tejto vade namietal, že súd môže pristúpiť k zastaveniu exekučného konania, realizovaného na základe rozhodcovského rozsudku, len na návrh účastníka konania.

Exekučný súd v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tzn., že v danej veci bol návrh na začatie exekučného konania podaný. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia správne poukázal na skutočnosť, podľa ktorej, ak súd zistí, že exekučný titul nespĺňa formálne alebo obsahové náležitosti, môže exekúciu zastaviť.

Námietka oprávneného o existencii vady uvedenej v ust. § 237 písm. e/ O. s. p. nie je opodstatnená.

Oprávnený v dovolaní tiež namietal, že odvolací súd svojím postupom oprávnenému ako účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Naplnenie tejto vady oprávnený vyvodzuje, že z toho, že súd porušil princíp legality, dispozičnú zásadu začatia konania, rovnosť účastníkov konania, právo na spravodlivý súdny proces a dvojinstančnosť súdneho konania. Oprávnený má za to, že bola porušená zásada „rovnosti zbraní“, zásady kontradiktórnosti súdneho konania a že bol porušený čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ďalej oprávnený namietal, že nebol

oboznámený s obsahom argumentov a nemal možnosť reagovať na akékoľvek tvrdenia argumenty a dôkazy, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie exekučného súdu.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva, alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Obsahom práva na súdnu ochranu v rámci spravodlivého procesu je i právo účastníka, aby sa jeho vec, ak to zákon pripúšťa, prejedнала v dvojinstančnom konaní.

Proti uzneseniu exekučného súdu, ktorý rozhoduje či už o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia, alebo v prípade zastavenia exekúcie z dôvodu uvedeného v ust. § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, teda pre neprípustnosť jej vedenia, je odvolanie prípustné, a to podľa § 44 ods.2 veta posledná a § 58 ods. 4 Exekučného poriadku (teraz § 58 ods. 5 Exekučného poriadku). Poukázal na to aj odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia a oprávnený možnosť podať odvolanie aj využil. Preto sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožňuje s názorom odvolacieho súdu a konštatuje, že zásada dvojinstančnosti konania bola zachovaná, a teda účastníci neboli ukrátení na svojich procesných právach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej konštatuje, že exekučný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu.

Oprávnený v dovolaní ďalej tvrdil, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

K námietke oprávneného ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. dovolací súd dodáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia oprávneného boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvyš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie oprávneného odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnej zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však žiadne trovy dovolacieho konania povinnej nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 22. januára 2013

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová